

Handläggare
Anna Colliander
Telefon: 08-508 25 243**Till**
Socialnämnden
2022-05-24

Boendeplan 2022-2032

Bostäder med särskild service SoL och LSS

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner boendeplanen 2021-2031
2. Socialnämnden överlämnar rapporten till kommunstyrelsen

Fredrik Jurdell
socialdirektörVeronica Wolgast Carstorp
biträdande Förvaltningschef

Sammanfattning

Socialnämnden har i samarbete med stadsdelsregionerna sammanställt boendeplanen 2021-2031 och föreslår beslut om åtgärder utifrån en sammanvägd övergripande bedömning av behov och framtida trender. Med hjälp av den stadsövergripande boendeplanen kan Stockholms stad öka möjligheterna att bättre planera och tillgodose alla brukares behov och önskemål vad gäller bostäder med särskild service. Boendeplanen utgår från Swecos prognos över behovet av bostad med särskild service samt från stadsdelsregionernas boendeplaner. Varje stadsdelsnämnd har godkänt den del av boendeplanen som berör respektive stadsdelsnämnd.

Utbyggnadstakten motsvarar i nuläget inte behovet av bostäder med särskild service. Om man räknar med att alla projekt byggs enligt planering kommer det ändå att saknas 338 lägenheter för att nå stadsdelsregionernas uppskattade behov. I förra årets boendeplan var differensen 506 lägenheter.

Från årsskiftet 2022 har kommunfullmäktige gett socialnämnden i ansvar att beställa nya LSS-bostäder. Syftet är att öka likställigheten och tillgången till fler LSS-bostäder. Etablering av ny organisation

pågår och en ny arbetsgrupp inom kompetenscenter funktionshinder och socialpsykiatri har tillskapats.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner boendeplanen 2021-2031 och att rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.

Bakgrund

I stadens budget framgår att socialnämnden ska samordna arbetet med boendeplanen för bostäder för personer med funktionsnedsättning och bearbeta stadsdelsnämndernas/regionernas förslag samt föreslå beslut om åtgärder utifrån en sammanvägd övergripande bedömning av behov och framtida trender

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp den 18 maj. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 19 maj 2022.

Ärendet

Boendeplanen utgår från Swecos prognos över behovet av bostad med särskild service samt från stadsdelsregionernas boendeplaner. Varje stadsdelsregion har tagit fram en boendeplan som bland annat beskriver befintliga boenden, befintliga individuella avtal, pågående projekt och uppskattat behov.

Med hjälp av den stadsövergripande boendeplanen kan Stockholms stad öka möjligheterna att bättre planera och tillgodose alla brukares behov och önskemål vad gäller bostäder med särskild service. Möjligheten att skapa variation i utbudet av bostäder, planera för utbyggnad av särskilda profilbostäder och säkra att den geografiska placeringen av bostäder över hela staden ökar. Målen med den stadsövergripande boendeplanen är att tillgodose behoven av bostäder med särskild service samt att minska antal icke verkställda beslut och antal placeringar utanför valfrihetssystemet avseende dessa bostäder.

Stadens befintliga lägenheter i bostäder med särskild service SoL och LSS har ökat sedan föregående år från 1435 lägenheter till 1490 lägenheter. I förra årets boendeplan beräknade regionerna att 560 nya lägenheter i grupp eller servicebostad skulle tillkomma under prognosperioden. I årets boendeplan beräknas 735 nya lägenheter tillkomma vilket är en ökning med 175 lägenheter. Både Swecos prognos över behov av bostäder med särskild service och stadsdelsregionerna uppskattar ett ökat behov av bostäder med särskild service. Om man räknar med att alla projekt byggs enligt planering kommer det ändå att saknas 338 lägenheter för att nå

stadsdelsregionernas uppskattade behov. I förra årets boendeplan var differensen 506 lägenheter.

Beställaransvaret

Kommunfullmäktige har i budget 2022 gett Socialnämnden i uppdrag att ansvara för nya beställningar av bostäder med särskild service enligt LSS. Syftet är att öka likställigheten och tillgången till fler LSS-bostäder

”Socialnämnden ska beställa bostäder med särskild service LSS inom verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning”

Uppdraget innebär att beställaransvaret för nya grupp- och servicebostäder enligt LSS flyttas från stadsdelsnämnderna till socialnämnden. Beställaransvaret för gruppboendestäder SoL för socialpsykiatrins målgrupp ligger kvar på stadsdelsnämnderna. Etablering av ny organisation pågår och en ny arbetsgrupp inom kompetenscenter funktionshinder och socialpsykiatri har tillskapats.

lakttagelser som framkommit under arbetet med boendeplanen

Beställaransvaret

Ny organisation för beställaransvaret bostäder med särskild service LSS etableras på socialförvaltningen. Samverkan mellan tekniska förvaltningar och stadsdelsförvaltningarna tar nya former. Liksom för målgruppen inom LSS råder stort underskott av bostäder med särskild service SoL för målgruppen socialpsykiatri. Det finns i dagsläget 187 lägenheter i bostad med särskild service SoL varav 35 av dem ska avvecklas inom en tioårsperiod. Stadsdelsregionerna har pågående projekt för 93 nya lägenheter i bostad med särskild service SoL. Om samtliga projekt genomförs kommer differensen mellan uppskattat behov och tillgång på lägenheter i bostad med särskild service SoL att vara minus 146 lägenheter. För att förenkla hanteringen med likadana processer och sammanhållen planering över bostäder med särskild service för vuxna kan socialförvaltningen se fördelar med att även beställaransvaret för bostäder med särskild service SoL överförs till socialnämnden.

Profilboenden

Utifrån stadsdelsregionernas rapportering kan man konstatera att det redan finns några bostäder med särskild service LSS som har en särskild inriktning. För att möta upp det behov som stadsdelsregionerna efterfrågar skulle fler bostäder med särskild inriktning behöva tillskapas. Vilka kriterier som behöver finnas

avseende profilering, målgrupp, kompetens hos personal, avtalsform och ersättning behöver utredas vidare.

Bostad med särskild service för barn och unga

Enligt Stockholm stads socialtjänstrapport¹ verkställs 40 procent av besluten inom LOV och 60 procent på individuella avtal. Det finns åtta bostäder med särskild service för barn och unga i Stockholm stads valfrihetssystem. Behovet av bostäder med särskild service för barn och unga är därmed större än vad Stockholm stad kan erbjuda. Socialtjänstrapporten visar också att antalet barn och ungdomar som beviljats bostad med särskild service ökat de tre senaste åren. För att bättre kunna planera och bygga för barn och unga med behov av bostad med särskild service skulle det vara en fördel att även dessa bostäder ingick i boendeplanen SoL och LSS.

Förmedlingsprocessen

En kartläggning av förmedlingsprocessen har påbörjats. Flera delar av handläggningen som med större effektivitet kan hanteras digitalt behöver idag skötas manuellt. En bostadsöversikt saknas. Detta behöver utredas vidare. Det råder en osäkerhet om hur ansvarsfördelning mellan utförare, beställare, enheten för bedömning och förmedling och den enskilde ser ut när ledig lägenhet förmedlats. Det finns ett behov av tillämpningsanvisningar både till utförarverksamheten och beställare om förmedling av bostäder och hur inflyttning i bostad med särskild går till. Information till den enskilde som förmedlats en bostad saknas och behöver tas fram.

Individuella avtal

Antalet individuella avtal som direktupphandlas av varje stadsdelsförvaltning fortsätter att öka. Köp av platser sker fortsatt från leverantörer utanför stadens valfrihetssystem till största del på grund av platsbrist inom LOV. För målgruppen funktionsnedsättning under 65 år saknas det ramavtal eller LOV-upphandling. Staden har inrättat kategoristyrning som arbetssätt för LSS-bostäder och inom ramen för det arbetet pågår arbetet med att analysera och utveckla inköpen av de platser som staden köper genom individuella avtal. Kategoristyrningsteamet kan konstatera att verksamhetsuppföljning för de individuella avtalen sker av varje stadsdelsförvaltning och de är inte samordnade inom staden trots att Stockholm stad ibland köper alla platser på bostaden med särskild service som leverantören har. Kategoristyrningsteamet har också noterat att priset för plats varierar stort hos samma leverantör och mellan olika leverantörer. Detta även om staden har bedömt samma behovsnivå för individerna. Socialförvaltningen ser ett fortsatt

behov av att utreda vilka avtalstyper som bostad med särskild service ska köpas på.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbyggnadstakten motsvarar i nuläget inte behovet av bostäder med särskild service. Det är angeläget att staden kan erbjuda bostäder med särskild service för de Stockholmare med funktionsnedsättning som har behov och att utbyggnadstakten av bostäder med särskild service fortsätter. För femte året har staden tagit fram en boendeplan för bostäder med särskild service inom LSS och SoL och det är viktigt att staden fortsätter att följa utvecklingen.

Förvaltningen har iakttagit några förbättringsåtgärder som sammantaget skulle kunna öka platstillgången i bostad med särskild service vilka sammanfattas nedan:

- För att få en helhetssyn i planeringen och öka byggnationen av bostäder med särskild service kan socialnämnden se fördelar med att beställaransvaret för bostäder med särskild service SoL handläggs av samma nämnd.
- Stadsdelsregionerna beskriver att det finns ett behov av profilboenden inom bostäder med särskild service. Socialförvaltningen avser att fortsätta utreda frågan.
- Staden behöver en överblick över alla bostäder med särskild service, även bostäder LSS för barn och ungdomar. Socialförvaltningen kan se fördelar med att boendeplanen även omfattar bostäder med särskild service för barn och unga LSS.
- Socialförvaltningen har identifierat flera punkter som tillsammans kan effektivisera förmedlingsprocessen. Socialförvaltningen avser att fortsätta det arbetet.
- Verksamhetsuppföljningen för de individuella avtalen behöver samordnas. Avtalstyp för bostad med särskild service behöver fortsatta analyseras och utvecklas.

Bilaga

1. Boendeplan bostäder med särskild service SoL och LSS.